

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, odlučujući o Prijedlogu za razrješenje suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Krstana Simića broj K-I-15/10 od 4. ožujka 2010. godine, sukladno člancima VI/1.(c) i II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine, članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, članku 101. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Bosne i Hercegovine» br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Miodrag Simović, predsjednik

Valerija Galić, dopredsjednica

Constance Grewe, dopredsjednica

Seada Palavrić, dopredsjednica

Tudor Pantiru, sudac

Mato Tadić, sudac

David Feldman, sudac

Mirsad Ćeman, sudac

na Izvanrednoj plenarnoj sjednici održanoj 8. svibnja 2010. godine donio je jednoglasno

ODLUKU

Utvrđuje se da je sudac **Krstan Simić** prekršio članak 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine jer je svjesno narušio ugled i dostojanstvo Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kao i ugled i dostojanstvo suca.

Sudac **Krstan Simić** se, sukladno članku VI/1.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 101. stavak 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, razrješava dužnosti suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Sukladno članku VI/5. Ustava BiH, ova odluka je konačna i obvezujuća i ne podliježe preispitivanju ni pred jednim zakonodavnim, sudskim ili upravnim tijelom.

Ova odluka se, sukladno članku 101. stavak 2. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske, kao tijelu koje je izabralo suca Krstana Simića, kako bi, sukladno članku VI/1.(a) Ustava BiH, izabrala novog suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, umjesto razriješenog suca Krstana Simića.

Odluku objaviti u «Službenom glasniku Bosne i Hercegovine», «Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine», «Službenom glasniku Republike Srpske» i «Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine».

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Na temelju Zaključka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine sa Izvanredne plenarne sjednice održane 29. siječnja 2010. godine, predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine je, u ime Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), 4. ožujka 2010. godine podnio Prijedlog za razrješenje suca Ustavnog suda Krstana Simića broj K-I-15/10, zbog povrede članka 94. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Ustavni sud je 30. studenoga 2009. godine primio dopis Foruma roditelja RS-BiH iz Banje Luke uz koji je dostavljeno pismo (dostavljene su 1, 2. i 4. stranica pisma) suca Ustavnog suda Krstana Simića, upućeno predsjedniku političke partije Savez nezavisnih socijaldemokrata (u daljnjem tekstu: SNSD) i predsjedniku Vlade Republike Srpske Miloradu Dodiku.

3. Nakon objave sadržaja navedenog pisma u medijima, predsjednik Ustavnog suda se konzultirao sa domaćim sucima Ustavnog suda. Zaključeno je da se pitanje istupa suca Krstana Simića, u smislu članka 95. Pravila Ustavnog suda, raspravi na posebnoj plenarnoj sjednici Ustavnog suda. Također, zaključeno je da se od suca Krstana Simića zatraži pisano izjašnjenje na dopis Foruma roditelja i povodom pisma koje je uputio predsjedniku političke partije SNSD i predsjedniku Vlade Republike Srpske.

4. Na temelju prethodnog zaključka, od suca Krstana Simića je 3. prosinca 2009. godine zatraženo pisano izjašnjenje na dopis Foruma roditelja i sporno pismo upućeno predsjedniku političke partije SNSD i predsjedniku Vlade Republike Srpske.

5. Sudac Krstan Simić je 14. siječnja 2010. godine Ustavnom sudu dostavio pisano izjašnjenje.

6. Ustavni sud je 29. siječnja 2010. godine održao Izvanrednu plenarnu sjednicu na kojoj je vodio preliminarnu raspravu pod točkom dnevnog reda: «Informacija i zauzimanje stava o javnim istupima Krstana Simića, suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine». Ustavni sud je zaključio da se do nastavka Izvanredne plenarne sjednice Ustavnog suda pribave svi relevantni dokazi, materijali i dokumentacija, te da se na temelju toga sačini prijedlog za eventualno razrješenje suca Krstana

Simića, kako bi Ustavni sud raspravio i odlučio o tome postoje li razlozi za njegovo razrješenje. Uz to, Ustavni sud je zaključio da se Prijedlog za razrješenje, zajedno sa kopijom svih dokaza, materijala i dokumentacije, dostavi sucu Krstanu Simiću radi izjašnjenja, uz poziv da to učini u roku od najkasnije 14 dana.

7. Ustavni sud je 4. veljače 2010. godine, sukladno članku 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od predsjednika Vlade Republike Srpske kopiju treće stranice navedenog pisma. Predsjednik Vlade Republike Srpske nije dostavio odgovor na zahtjev Ustavnog suda.

8. Ustavni sud je, također, 4. veljače 2010. godine, sukladno članku 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od Alternativne televizije Banja Luka i Radio-televizije Republike Srpske, a 12. veljače 2010. godine od Radio-televizije Bosne i Hercegovine i Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, kompletne audio-video zapise sa press-konferencije koju je 8. siječnja 2010. godine održao sudac Krstan Simić u Banjoj Luci.

9. Ustavni sud je 4. veljače 2010. godine, sukladno članku 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od revije «Slobodna Bosna» iz Sarajeva kompletan audiozapis (snimak) intervjua/razgovora sa sucem Krstanom Simićem, koji je bio predmet članka ove revije od 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine, te, u slučaju da se ne može dostaviti ovaj snimak, pisanu izjavu novinara o autentičnosti citiranih izjava suca Krstana Simića.

10. Od 12. veljače do 25. ožujka 2010. godine Alternativna televizija Banja Luka, Radio-televizija Republike Srpske, Radio-televizija Bosne i Hercegovine i Radio-televizija Federacije Bosne i Hercegovine dostavili su raspoložive materijale koje su emitirali u odgovarajućim emisijama.

11. Ustavni sud je 16. veljače 2010. godine primio pisanu izjavu novinarkе revije «Slobodna Bosna» N. D. o autentičnosti citiranih izjava suca Krstana Simića, koje su objavljene u člancima ove revije od 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine.

12. Prijedlog za razrješenje dostavljen je sucu Krstanu Simiću 8. ožujka 2010. godine. Sudac Simić u ostavljenom roku od 14 dana nije dostavio pisano izjašnjenje.

13. Ustavni sud je 25. ožujka 2010. godine nastavio Izvanrednu plenarnu sjednicu na kojoj je vodio raspravu pod točkom dnevnog reda: «Razmatranje Prijedloga o razrješenju suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Krstana Simića». Ustavni sud je utvrdio da se postupak razrješenja dužnosti suca Ustavnog suda može definirati kao *ad hoc* postupak *sui generis* prirode, za koji ne

postoje detaljna pravila vođenja postupka. Zbog toga, primjenom članka 79. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je zaključio da se sucu Krstanu Simiću mora garantirati pravičan postupak, što uključuje sva načela koja su propisana člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Dalje, Ustavni sud je sucu Simiću dao priliku da se pred svim sucima Ustavnog suda tijekom postupka na sjednici izjasni o svim navodima iz Prijedloga za razrješenje. Zatim je Ustavni sud raspravio prethodna pitanja, donio zaključak da prekine sjednicu do 8. svibnja 2010. godine kako bi Ustavni sud u međuvremenu sucu Simiću, na njegov zahtjev, dostavio traženu dokumentaciju, omogućio pristup i uvid u određene dokumente Ustavnog suda i dao dovoljno vremena da angažira pravnog zastupnika prema svom izboru. Sucu Simiću je ostavljen rok od 15 dana da dostavi svoje pisano izjašnjenje na Prijedlog za razrješenje. Također, Ustavni sud je zaključio da će 8. svibnja 2010. godine održati raspravu i u slučaju da sudac Simić ne angažira pravnog zastupnika, ne dostavi pisano izjašnjenje ili ne dođe na zakazanu sjednicu. Navedeni zaključci, sa kojima se sudac suglasio, usmeno su saopćeni sucu Simiću.

14. Pismima broj K-I-16/10 od 26. ožujka i 5. travnja 2010. godine navedeni zaključci Ustavnog suda su dostavljeni sucu Simiću i u pisanoj formi.

15. Sudac Simić je 4. svibnja 2010. godine dostavio pisano izjašnjenje u kojem je, između ostalog, informirao Ustavni sud da neće prisustvovati nastavku Izvanredne plenarne sjednice zbog privatnih razloga. Također, sudac Simić nije angažirao pravnog zastupnika niti je izvršio uvid u spise Ustavnog suda.

16. Ustavni sud je 8. svibnja 2010. godine nastavio Izvanrednu plenarnu sjednicu u odsutnosti suca Simića.

III. Činjenično stanje

17. Ustavni sud je 30. studenoga 2009. godine primio dopis Foruma roditelja RS-BiH iz Banje Luke, uz koji su dostavljene 1, 2. i 4. stranica pisma suca Simića, upućenog predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske. Datum pisanja pisma nije naznačen, međutim, prema njegovom sadržaju i izjavi samog suca Simića, ono je upućeno tijekom svibnja 2009. godine, prije izbora aktualnog predsjednika Ustavnog suda. Na raspravi koja je održana 25. ožujka 2010. godine, pod točkom dnevnog reda: «Razmatranje Prijedloga o razrješenju suca Ustavnog suda Bosne i

Hercegovine Krstana Simića», kao i u svom pisanom izjašnjenju od 4. svibnja 2010. godine, sudac Simić je potvrdio da je on autor navedenog pisma.

18. U predmetnom pismu, između ostalog, sudac Simić opisuje svoju poziciju u Ustavnom sudu i proces donošenja odluka u Ustavnom sudu, komentira određene predmete o kojima se odlučivalo u Ustavnom sudu ili o kojima se još uvijek odlučuje. Između ostalog, sudac Simić u pismu navodi:

«[...]

Nisam siguran kada su u pitanju strateške odluke (političke) da na strance ne može uticati OHR, ali sudije pojedinci nisu u mogućnosti izvršiti bilo kakvo lobiranje na strance, a u sporovima kao što je Malbašić ne treba lobirati Bošnjake i Hrvate, jer njima je uvijek evidentan interes Federacije i slično.

[...]

Uostalom, uvijek Ti stojim na raspolaganju ali u frci i trci koja Te okružuje bojim se da malo koristiš moje iskustvo i mogućnosti, a moj stav nije da Ti se namećem, jer sam svjestan u kakvim problemima bitišeš [...]» (stranica druga, pasus sedmi).

19. Sudac Simić na kraju pisma komentira rad jednog službenika Vlade RS i člana SNSD-a u smislu da preporučuje tu osobu, člana SNSD-a, za određenu poziciju u Vladi RS, navodeći da se ta osoba konzultira s njim. To je u pismu izraženo na sljedeći način:

«[...] visoki prosjek, položila pravosudni, služi se kompjuterima, engleskim, član SNSD-a.

Međutim, u sistematizaciji radnih zadataka treba predvidjeti da zadrži svoje sadašnje poslove (izjašnjenja po tužbama, ima značajno iskustvo, taj posao podigla na vrlo visok nivo u Vladi, gdje god ima veći problem konsultuje me) i uz njene dosadašnje poslove dodati joj nova zaduženja.

[...]»

(stranica četvrta, pasus jedan i dva).

20. Sudac Krstan Simić je nakon 30. studenoga 2009. godine davao više intervjuua u elektronskim i pisanim medijima. Tako je, između ostalog, 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine dao intervjuue za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva. U članku pod nazivom «Jazavac pred Ustavnim sudom, Slučaj Simić» od 31. prosinca 2009. godine, na stranici 18, sudac Simić je izjavio:

«Podijeliću, kada za to dođe vrijeme, sa čitaocima Slobodne Bosne sva saznanja do kojih sam došao za vrijeme svog mandata, a koji mogu ozbiljno kompromitovati rad Ustavnog suda, sudija ali i pojedinih visokih političara».

21. U članku revije «Slobodna Bosna» od 7. siječnja 2010. godine, na stranici 47, pod naslovom «Dugi prsti, duži jezik», novinarka N. D., sadržani su, između ostalog, i sljedeći citati suca Simića:

«Pojasniću ko i na koji način radi u Ustavnom sudu BiH i koliko se kriminal ugnijezdio u najvišu pravosudnu instancu jedne države. A dokaze imam sve.»

«Umoran sam od toga da šutim o tuđem kriminalu, umoran od priče o radu Ustavnog suda koja uvijek završava korupcijom, umoran od uplitanja kriminala i politike u naš rad.»

«Nema države na svijetu kao što je BiH. Nemamo druge institucije, osim ove u kojoj ja radim, koja bi štitila pravo i pravdu. Nažalost, ona to ne radi.»

22. Osim navedenog, sudac Simić je 8. siječnja 2010. godine, bez znanja i odobrenja Ustavnog suda, organizirao press-konferenciju u Banjoj Luci. Na press-konferenciji je, između ostalog, iznosio određene stavove u vezi sa pismom upućenim Miloradu Dodiku, postupkom donošenja odluka u Ustavnom sudu i pojedinim odlukama, neovisnosti Ustavnog suda i drugim pitanjima.

IV. Prijedlog za razrješenje

23. U Prijedlogu za razrješenje suca Simića broj K-I-15/10 od 4. ožujka 2010. godine navodi se da je sudac Simić postupao nesavjesno kao sudac i teško narušio ugled Ustavnog suda, ugled i dostojanstvo sudaca Ustavnog suda, te svoj ugled i dostojanstvo kao suca Ustavnog suda. Time je prekršio članak 94. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda.

24. U Prijedlogu za razrješenje sucu Simiću se stavlja na teret da je samom činjenicom da je pisao pismo predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske, a posebno sadržajem tog pisma, zatim izjavama danim za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine, te održavanjem press-konferencije u Banjoj Luci 8. siječnja 2010. godine, povrijedio st. 1. i 2. članka 94. Pravila Ustavnog suda.

25. U Prijedlogu se navodi da je neprikladno da sudac Ustavnog suda ima pisanu komunikaciju s predstavnicima političkih partija i izvršne vlasti na način na koji je to učinio sudac Simić. Takav način komunikacije predstavlja «neprikladan odnos suca i predstavnika političkih partija, kao i

[stvara] efekt mogućeg preferencijalnog tretmana jedne od strana u postupku i brisanja barijera između sudske i drugih vlasti». Dalje, u Prijedlogu za razrješenje se tvrdi da se iz sadržaja pisma «objektivnom promatraču stvara neotklonjiv utisak da sudac Krstan Simić nije prekinuo odnos sa svojom bivšom političkom strankom i njezinim predsjednikom, te da je spreman da i dalje ima takve kontakte. Štoviše, on ih i inicira». Također, u Prijedlogu se navodi da je sudac Simić iznosio vlastito mišljenje o određenim predmetima Ustavnog suda na način koji «objektivno dovodi u pitanje nepristranost suca i njegovo izuzeće iz takvih predmeta».

26. U vezi s intervjuima za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine, u Prijedlogu se navodi da je sudac Simić «morao biti svjestan da prihvaćanjem sudačke funkcije prihvaća i određena ograničenja kada su u pitanju javni istupi. Ta ograničenja, upravo, imaju za cilj zaštitu javnog interesa – povjerenja javnosti u pravosuđe, zaštitu njegove neovisnosti i nepristranosti, integriteta, ugleda i časti sudaca». U Prijedlogu je navedeno:

«Prema tome, samoinicijativni individualni istup u javnosti suca, kao člana kolektivnog sudskog tijela, putem pisanih medija, čija svrha je iznošenje teških kompromitacija i optužbi na račun drugih sudaca Ustavnog suda BiH i Suda kao cjeline, te njihova diskvalifikacija – u potpunosti je suprotna visokim sudskim standardima sudačkog ponašanja. Takve aktivnosti dovode u pitanje povjerenje javnosti u pravosuđe kao vlast i sudove kao institucije. Suprotno tome, takve aktivnosti djeluju negativno na javnost kada je u pitanju njezino povjerenje u sudsku vlast.

Osim toga, ovakvi istupi u javnosti, čak i kada bi bili utemeljeni, krajnje su neprofesionalni i suprotni načelima pravičnog postupka. Jer, sudac, čak i ako tvrdi da ima dokaze za kriminal pojedinih sudaca, ne smije djelovati vaninstitucionalno, zauzimati svoje stavove u javnosti i prejudicirati eventualan ishod protiv njih (presumpcija nevinosti), već mora koristiti relevantan državni sustav, predviđen pozitivnopravnim propisima Bosne i Hercegovine, koji će ispitati takve navode, i to sukladno svojim nadležnostima, relevantnoj proceduri i materijalnopravnom temelju.

Prema utvrđenim činjenicama, ne mogu se naći razlozi koji bi suca Krstana Simića opravdavali u njegovim postupcima.»

27. Konačno, u Prijedlogu se tvrdi da je press-konferencija od 8. siječnja 2010. godine u Banjoj Luci organizirana suprotno Pravilima Ustavnog suda.

V. Odgovor suca Krstana Simića na Prijedlog za razrješenje

28. U svojim odgovorima od 14. siječnja i 4. svibnja 2010. godine sudac Krstan Simić navodi da je pismo predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske upućeno njegovom prijatelju, da se radi o privatnom pismu, te da ne postoji njegova suglasnost da se to pismo koristi. Dalje, smatra da su svi medijski članci o njemu i pisma upućena Ustavnom sudu u vezi s njim tendenciozno rukovođeni radi njegovog razrješenja. Tvrdi da razgovor sa novinarkom N. D. nije autoriziran, a da je press-konferenciju od 8. siječnja 2010. godine održao zbog pritiska koji se vrše na njega. Također, navodi da su sve izjave date u javnosti iznesene u okviru slobode izražavanja.

29. Također, sudac Simić u svom odgovoru analizira više zahtjeva za njegovo izuzeće u određenim predmetima pred Ustavnim sudom (AP 751/09, AP 3368/07, AP 2017/07, AP 709/07, AP 1631/08 i AP 775/08), te daje svoje viđenje ovih zahtjeva. Također, navodi da su u Ustavni sud «naručena» mnogobrojna pisma koja su imala za cilj da se njega kompromitira kao suca.

VI. Relevantni propisi

30. Članak VI/1.(b) Ustava BiH glasi:

Suci će biti istaknuti pravnici visokog moralnog ugleda.

31. Članak VI/1.(c) Ustava BiH glasi:

Sudac može biti s razlogom razriješen na temelju konsenzusa ostalih sudaca.

32. Članak 11. Pravila Ustavnog suda BiH glasi:

1. Rad Ustavnog suda je javan.

2. Javnost postupka pred Ustavnim sudom osigurava se:

[...]

- davanjem obavještenja o tijeku postupka;

- dostavom službenih saopćenja sredstvima javnog informiranja;

- održavanjem konferencija za tisak;

[...]

- objavom donesenih odluka;

[...]

- na drugi način koji odredi Ustavni sud.

33. Članak 89. Pravila Ustavnog suda BiH glasi:

Predsjednik Ustavnog suda organizira, rukovodi i nadzire rad Ustavnog suda, zakazuje i predsjedava sjednicama i javnim raspravama, predstavlja Ustavni sud, potpisuje odluke Ustavnog suda, stara se o ostvarivanju suradnje sa drugim institucijama, donosi pojedinačne akte, vrši i druge dužnosti predviđene ovim pravilima i drugim aktima Ustavnog suda.

34. Članak 94. Pravila Ustavnog suda glasi:

1. Sudac je dužan funkciju suca vršiti savjesno.

2. Sudac je dužan čuvati ugled i dostojanstvo Ustavnog suda i ugled i dostojanstvo suca.

35. Članak 101. stavak 1. Pravila Ustavnog suda glasi:

1. Sudac može biti razriješen dužnosti suca prije isteka vremena na koje je izabran, između ostalog, u slučaju:

[...]

- ako funkciju suca ne vrši sukladno članku 94. ovih pravila.

2. Ustavni sud utvrđuje postojanje razloga iz stavka 1. ovog članka, razrješava suca na temelju konsenzusa ostalih sudaca i o tome obavještava tijelo koje je izabralo tog suca.

VII. Stav Ustavnog suda

36. Ustavni sud je u tijeku Izvanredne plenarne sjednice raspravio prethodna pitanja, izvršio uvid u sve raspoložive dokaze, materijale i dokumentaciju, dao priliku sucu Simiću da se izjasni na navode o povredi Pravila Ustavnog suda, obavio raspravu, te konsenzusom došao do meritorne odluke da se sudac Krstan Simić mora razriješiti dužnosti suca Ustavnog suda, sukladno članku VI/1.(c) Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa člankom 101. stavak 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda, zbog povrede članka 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda zbog sljedećih razloga:

VII.1. Sadržaj pisma suca Krstana Simića

37. Ustavni sud, sukladno ustavnopravnom načelu vladavine prava, mora biti neovisno i nepristrano ustavno tijelo. To se, u načelu, prije svega podrazumijeva u odnosu na izvršnu vlast. Neovisnost i nepristranost Ustavnog suda pretpostavlja da su suci Ustavnog suda slobodni, da ne moraju polagati račun bilo kome, kao i da nisu vezani bilo čijim uputama (usporedi presudu Europskog suda za ljudska prava *Ringeisen protiv Austrije*, serija A, broj 13, od 16. srpnja 1971. godine, stavak 95; *Schiesser protiv Švicarske*, serija A, broj 34, od 4. prosinca 1979. godine, stavak 29). Štoviše, za suce Ustavnog suda je nužno ne samo da su zaista neovisni već i da tako djeluju, što podliježe objektivnom testu (usporedi presudu Europskog suda za ljudska prava *Campbell i Fell protiv Velike Britanije*, serija A, broj 80, od 28. lipnja 1984. godine, stavak 77. i dalje).

38. Iz sadržaja pisma jasno proizlazi da je predsjednik SNSD-a Milorad Dodik bio u kontaktu sa sucem Krstanom Simićem (prva stranica pisma) prije pisanja pisma. Sudac Simić je na ove kontakte uzvratio pisanom komunikacijom. Dalje, sudac Simić u pismu navodi da predsjedniku SNSD-a «uvijek stoji na raspolaganju» i otvoreno mu nudi «svoje iskustvo i mogućnosti» (stranica druga, pasus sedmi). Štoviše, on je u pismu samoinicijativno tražio viši stupanj suradnje, što jasno proizlazi iz navoda: «Bojim se da malo koristiš moje iskustvo i mogućnosti». Također, sudac Simić otvoreno raspravlja o mogućnosti angažiranja kadra SNSD-a u izvršnoj vlasti Republike Srpske, daje svoje mišljenje i preporuke o takvim osobama, te navodi da ga te osobe konzultiraju «gdje god ima veći problem» (stranica četvrta, pasus drugi). Prema tome, sudac Simić daje savjete funkcionarima izvršne vlasti jednog entiteta.

39. Polazeći od navedenog sadržaja pisma, a uzimajući u obzir činjenicu da je sudac Simić prije preuzimanja funkcije suca Ustavnog suda obavljao funkciju potpredsjednika SNSD-a, kod objektivnog promatrača se stvara neotklonjiv utisak da sudac Simić nije prekinuo odnos sa svojom bivšom političkom strankom i njezinim predsjednikom, te da je spreman da i dalje ima takve kontakte koji su od koristi toj političkoj partiji. Štoviše, on inicira takve odnose. To se jasno zaključuje iz navoda iz pisma u kojima nudi svoje znanje i iskustvo, nudi viši stupanj suradnje, te daje vlastita mišljenja i savjete jednom od članova svoje bivše stranke «gdje god ima veći problem» u Vladi Republike Srpske.

40. Takve veze suca Ustavnog suda i političkih stranaka, odnosno izvršne vlasti entiteta, mogu se definirati kao veze nespojive sa institucionalnom i operativnom neovisnosti Ustavnog suda, koje svaki sudac mora jačati. U očima javnosti takvi odnosi nanose štetu ugledu Ustavnog suda, pogotovo u odnosu na percepciju njegove neovisnosti i nepristranosti, tj. zabrane preferencijalnog tretmana određenih stranaka.

41. Prema tome, ovakvim navodima sudac Simić je svjesno ugrozio i nanio štetu neovisnosti Ustavnog suda. Time je, u smislu članka 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, narušio, kako svoj ugled suca Ustavnog suda, tako i ugled samog Ustavnog suda.

42. Na ovakav zaključak ne utječe ni činjenica da je predmetno pismo bilo privatne, a ne službene prirode. Također, ni činjenica da su sudac Simić i predsjednik SNSD-a i predsjednik Vlade Republike Srpske Milorad Dodik prijatelji, na što je ukazao sudac Simić, ne utječe na zaključak Ustavnog suda. Obveza suca Ustavnog suda, kao nositelja ustavnosudske vlasti, da u odnosu prema nositeljima drugih vlasti čuva neovisnosti suda kao institucije i svoju vlastitu neovisnost, djeluje, kako u privatnim, tako i u službenim odnosima. Prema tome, i pisanjem privatnog pisma može se ugroziti neovisnost suca Ustavnog suda i samog Ustavnog suda kao institucije.

VII.2. Javni istupi suca Krstana Simića

43. Dalje, u intervjuima za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. prosinca 2009. godine i 7. siječnja 2010. godine i na press-konferenciji od 8. siječnja 2010. godine u Banjoj Luci, sudac Simić je iznio teške kvalifikacije o sucima Ustavnog suda i samom Ustavnom sudu kao instituciji, dovodeći ih u vezu sa (a) kriminalom, (b) korupcijom, (c) miješanjem politike u rad Ustavnog suda i (d) neobavljanjem ustavne funkcije koja mu je dodijeljena. Štoviše, sudac Simić je iznio tvrdnju da ima dokaze za svoje navode.

44. Sudac Simić nije demantirao citirane izjave, sukladno odgovarajućem Zakonu o zaštiti od klevete, niti na bilo koji drugi način. S druge strane, Ustavni sud je 16. veljače 2010. godine primio pisanu izjavu novinarku revije «Slobodna Bosna» N. D. o autentičnosti citiranih izjava suca Simića. Prema tome, Ustavni sud smatra da su izjave suca Simića date u javnosti točno citirane.

45. Sudac Simić se pozvao na slobodu izražavanja koja je zagantirana člankom II/3.(h) Ustava BiH i člankom 10. Europske konvencije. Smatra da mu sloboda izražavanja dopušta da izrazi svoje mišljenje javno i na način na koji je on to učinio. Konačno, naveo je da je na njega kao suca vršen pritisak, zbog čega je smatrao nužnim i opravdanim da u javnosti iznese svoje mišljenje.

46. Ustavni sud naglašava da je sloboda izražavanja izuzetno bitna za demokraciju i demokratske procese u društvu. Država mora obratiti posebnu pažnju na ovu slobodu. Za članak 10. Europske konvencije je karakteristično da štiti izražavanje koje nosi rizik ugrožavanja, ili zaista ugrožava interese drugih. Ovaj članak štiti ne samo informacije i ideje koje su primljene pozitivno, ili se smatraju bezopasnim, ili prema njima nema stava, već i one koje vrijeđaju, šokiraju i

uznemiravaju, a to je ono što zahtijeva tolerantnost i pluralizam bez kojih nema demokratskog društva (usporedi AP 1819/07 od 11. studenoga 2009. godine, točka 35. u vezi sa presudom Europskog suda za ljudska prava *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, serija A, broj 24, od 7. prosinca 1976. godine, stavak 49). Ovo posebno vrijedi kada se radi o javnim ličnostima ili institucijama vlasti, jer se prag tolerancije mora podići na višu razinu (usporedi presudu Europskog suda za ljudska prava, *Castells protiv Španjolske*, serija A, broj 236, od 23. travnja 1992. godine, stavak 46).

47. Ipak, sloboda izražavanja iz članka II/3.(h) Ustava BiH i članka 10. Europske konvencije nije apsolutna. Naprotiv, u demokratskim i pravnim državama gotovo nijedno ljudsko pravo i sloboda, ma koliko bili primarni ili značajni, nisu i ne mogu biti apsolutni i neograničeni (usporedi AP 2457/06 od 18. prosinca 2008. godine, točka 32). Tako, prema stavku 2. članka 10. Europske konvencije, sloboda izražavanja «može podlijevati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje (su) neophodne u demokratskom društvu u interesu [...] očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva».

48. Ustavni sud smatra da sankcija razrješenja suca sa funkcije suca Ustavnog suda, na temelju članka VI/1.(c) Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa člankom 101. stavak 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda, tj. zbog grube povrede članka 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, može biti opravdana mjera nepoštivanja ograničenja slobode izražavanja.

49. Prema tome, kao što je prethodno navedeno, svaki sudac Ustavnog suda mora biti svjestan da prihvaćanjem sudačke funkcije prihvaća i određena ograničenja kada su u pitanju javni istupi. Ta ograničenja, upravo, imaju za cilj zaštitu javnog interesa – povjerenja javnosti u ustavnosudsku vlast, zaštitu njegove neovisnosti i nepristranosti, integriteta, ugleda i časti sudaca. Kada sudac istupa u javnosti, on mora nužno voditi računa o zaštiti navedenog javnog interesa.

50. Sudac Krstan Simić je samoinicijativno nastupio u javnosti, putem pisanih medija i organiziranjem press-konferencije. Sudac Simić je bio svjestan da organiziranje press-konferencije na takav način nema uporište u praksi Ustavnog suda, jer je i osobno, prije početka press-konferencije, naglasio da je istup protivan stavu Ustavnog suda kada su u pitanju odnosi prema javnosti. Dalje, Ustavni sud smatra da je svrha ovih istupa u javnosti bila iznošenje teške kompromitacije i optužbi na račun drugih sudaca Ustavnog suda i Ustavnog suda kao institucije, te njihova diskvalifikacija. Konačno, sudac Simić je u javnosti iznio tvrdnju da Ustavni sud ne štiti pravo i pravdu, tj. da ne obavlja svoj posao na kvalitetan i profesionalan način. Sudac Simić je

javno obećao da će ove teške optužbe na račun Ustavnog suda i njegovih sudaca potkrijepiti dokazima izjavivši: «Dokaze imam sve».

51. Ustavni sud smatra da su ovakvi istupi u potpunosti suprotni visokim ustavnosudskim standardima sudačkog ponašanja. Štoviše, čak i kada bi bili utemeljeni navodi suca Simića, njegovo postupanje je krajnje neprofesionalno i suprotno načelima pravičnog postupka. Naime, sudac, čak i ako tvrdi da ima dokaze za navodni kriminal pojedinih sudaca, ne smije djelovati vaninstitucionalno, iznositi svoje stavove u javnosti i prejudicirati eventualan ishod protiv njih (presumpcija nevinosti), već mora koristiti relevantan državni sustav, predviđen pozitivnopravnim propisima u Bosni i Hercegovini, koji omogućava ispitivanje takvih navoda, i to sukladno svojim nadležnostima, relevantnoj proceduri i materijalnopravnom temelju. Sudac Simić, prije nego što je iznio svoje stavove i tvrdnje u javnosti, nije ni pokušao problematizirati sporna pitanja u samom Ustavnom sudu, mada je prije istupa u javnosti znao da će mu Ustavni sud, u plenarnom sastavu, dati priliku da se raspravlja o pitanju njegovog položaja u Ustavnom sudu gdje bi mogao iznijeti svoje tvrdnje i stavove. Štoviše, prema saznanju Ustavnog suda, sudac Simić nije ni pokušao dostaviti dokaze nadležnim tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini.

52. Uzevši u obzir navedeno, istupi suca Simića u javnosti doveli su u pitanje povjerenje javnosti u ustavnosudsku vlast i u Ustavni sud kao instituciju. Štoviše, takve aktivnosti djelovale su negativno na javnost kada je u pitanju njezino povjerenje u ustavnosudsku vlast, te je time sudac Simić nanio štetu dignitetu Ustavnog suda i njegovih sudaca. To, između ostalog, ilustrira i početni komentar novinarkе «Slobodne Bosne» u članku od 31. prosinca 2009. godine: «Najviša pravna institucija države, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, posljednjih se dana opasno ljulja pod teretom podmetanja, optužbi za korupciju, političkih namještaljki, stranačkih sukoba!».

53. Prema utvrđenim činjenicama, ne mogu se naći razlozi koji bi suca Simića opravdavali u njegovim postupcima. Navod da je bio pod pritiskom Ustavni sud ne smatra utemeljenim.

54. Na temelju utvrđenih činjenica, Ustavni sud je zaključio da je sudac Simić svjesno prekoračio dopuštenu granicu slobode izražavanja suca, čime je narušio ugled i dostojanstvo suca Ustavnog suda, suprotno članku 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda. Na taj je način sudac Simić nanio štetu vlastitom ugledu i dostojanstvu kao sucu, ostalim sucima i Ustavnom sudu kao instituciji.

55. S druge strane, Ustavni sud je zaključio da navodi koji su izneseni u Prijedlogu za razrješenje broj K-I-15/10 od 4. ožujka 2010. godine ne predstavljaju kršenje članka 94. stavak 1. Pravila Ustavnog suda.

VII.3. Zaključak

56. Ustavni sud, prije svega, naglašava da radi u veoma složenim pravnim i političkim okolnostima. U ovoj fazi ustavnopravnog razvoja Bosne i Hercegovine uloga Ustavnog suda je veoma značajna i teška, a njegove odluke objektivno imaju značajan utjecaj na političke procese u državi. Ustavni sud, između ostalog, rješava složena ustavnopravna pitanja s dalekosežnim implikacijama u kojima su zakonodavna ili izvršna tijela na državnoj ili entitetskoj razini često izravni sudionici. Samim tim postoji nepobitan javni interes da Ustavni sud izgradi i čuva svoj ugled, neovisnost i nepristranost, te da ne dopusti da se navedena načela ugroze ili naruše. U protivnom, ne samo Ustavni sud kao institucija već i njegove odluke gube na autoritetu. Suci Ustavnog suda, kao pravnici najvišeg moralnog ugleda, u svakom trenutku moraju biti svjesni ovih načela.

57. Ustavni sud smatra da je sudac Krstan Simić pisanjem pisma predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske, prethodno opisanog sadržaja, kao i istupima u medijima, svjesno grubo povrijedio članak 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda. On je time nanio štetu ugledu i dostojanstvu Ustavnog suda i ugledu i dostojanstvu sudaca, uključujući svoj vlastiti ugled u smislu citirane odredbe Pravila Ustavnog suda. Svojim postupcima sudac Simić je nanio veliku štetu Ustavnom sudu koja se ogleda u narušavanju povjerenja javnosti i vlasti u neovisnost, nepristranost i profesionalnost rada Ustavnog suda, kao i obezvređivanju postignutih rezultata.

58. Ustavni sud smatra da će dugo trpjeti konzekvence zbog navedenih aktivnosti suca Krstana Simića i da će morati uložiti dodatni trud kako bi povratio poljuljano povjerenje javnosti i javne vlasti u njegovu samostalnost, neovisnost, nepristranost i profesionalnost.

59. Na temelju prethodno navedenog, Ustavni sud smatra da se radi o svjesnom grubom kršenju odredbe članka 94. stavak 2. Pravila Ustavnog suda. Ustavni sud smatra da su se stekli uvjeti da se, na temelju članka VI/1.(c) Ustava BiH, donese odluka o razrješenju dužnosti suca Krstana Simića.

60. Na temelju članka VI/1.(c) Ustava BiH i članka 101. stavak 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je jednoglasno odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

61. Ova odluka Ustavnog suda je, sukladno članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, konačna i obvezujuća i ne podliježe preispitivanju ni pred jednim zakonodavnim, sudskim ili upravnim tijelom.

Broj: K-I-15/10

Sarajevo, 8. svibanj 2010. godine

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Prof. dr. Miodrag Simović